

ZEV WAJSMAN

ur. 1937; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Dzierżoniów, stalinizm
Słowa kluczowe	Powrót do Polski, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, szkoła TPD

Powrót do Polski w 1946 roku

W 1946 roku pozwalali wracać do Polski i wtedy mama miała dylemat czy wracać czy czekać póki ojca zwolnią z więzienia, jeśli zwolnią z więzienia. I wtedy poradzili jej żeby nie czekała. Bo nie wiadomo co. Jej decyzja była związana z losem dzieci. W międzyczasie urodził się jeszcze młodszy brat i młodsza siostra. I ona podobno miała rozmowę z takim działaczem NKWD. Kiedy prosiła o pozwolenie wyjazdu do Polski, bo po co ma wyjechać, czekaj tutaj, ojciec wyjdzie z więzienia. Będziecie żyli w pięknej ojczyźnie i tak dalej. A mama miała mu podobno powiedzieć: „A słuchaj, co będzie z dziećmi? Skończą tak jak i ich ojciec”. Więc ten człowiek z NKWD był podobno człowiekiem też. Powiedział: „Okej dajcie, chodź”. Także wyjechaliśmy do Polski w 1946 roku. Odebrał nas na dworcu, nie wiem gdzie, ale w Polsce już, brat, [który] jeszcze wtedy był w wojsku. Był starszym sierżantem w wojsku polskim. Potem byliśmy przez krótki okres w Drawsku. Mama przyjechała do Lublina szukając rodziny, czegoś. Naturalnie nic nie znalazła. I wtedy była decyzja, czy mamy mieszkać z bratem w Drawsku, który był ciągle jeszcze w wojsku, czy pojechać właśnie na Śląsk, na Dolny Śląsk gdzie się zgromadzali Żydzi, większość Żydów tam skupiała się w tym czasie. Także myśmy pojechali do Dzierżoniowa. Mieszkaliśmy w Dzierżoniowie do 1957 roku. Ja tam byłem w szkole żydowskiej podstawowej. Po tym ja skończyłem szkołę podstawową. To wtedy dzieci szkoły podstawowej przechodziły do gimnazjum i wtedy do TPD, do szkoły TPD w Dzierżoniowie. Zaś gimnazjum to była mieszanka dzieci polskich, żydowskich. Mniej więcej pięćdziesiąt procent. Mam dwie klasy, pamiętam byliśmy razem wszyscy przez cztery lata. Tam naturalnie wszystkie moje obecne przyjaźnie, które zostały, to właśnie z tego czasu. W 1957 roku można było wyjeżdżać do Izraela.

Data i miejsce nagrania	2016-07-08
Rozmawiał/a	Wioletta Wejman, Agnieszka Zachariewicz
Redakcja	Maria Radek
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"